

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК11. Туристичне країнознавство
(обов'язковий)

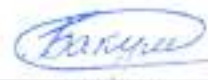
Спеціальність	ІЗ Туризм та рекреація
Освітня програма	Туризм
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник: А. В. Новікова, к.с.-г.н., старший викладач
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №12 від 10.06.2025 року. Завідувач кафедри <u></u> <u>О. В. Коваленко</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
--	--

Погоджено:

Гарант освітньої програми О. В. Коваленко
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП О. М. Бакуменко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана: Л. І. Єспик (додається)
(підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації (Н. М. Баранік)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 01.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Туристичне країнознавство		
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Туризму		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність J3 Туризм та рекреація		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Семестр та тривалість вивчення	I семестр (з.ф.н.); 1-15 тиждень II семестр (д.ф.н.); 1-15 тиждень		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна / заочна форма навчання		Самостійна робота денна / заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
	I семестр (з.ф.н.) II семестр (д.ф.н.)	30/2	44/-	-
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Новікова Анна Віталіївна, к.с.-г.н., старший викладач кафедри туризму, кабінет 211e		
11.1	Контактна інформація	Ел. адреса: anovikova1208@gmail.com		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна представлена системою знань, відокремлених від класичного країнознавства з метою надання спеціалізованої інформації майбутньому спеціалісту в галузі туризму. Навчальна дисципліна вивчає особливості туристичного потенціалу окремих регіонів і країн світу, що посідають провідне місце в туристичній галузі. Знання курсу є необхідною умовою для здобуття подальших професійних знань та підвищення загальної і професійної культури студентів.		
12.	Мета освітнього компонента	Отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері теорії і методології географічних досліджень та туристичного країнознавства, формування фахового світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку спеціалізованих видів туризму в регіонах та країнах світу.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Основи туризмознавства, Географія туризму. 2. Освітній компонент є основою для: Туропереїтинг, Основи рекреації та курортної справи, Основи екскурсійної діяльності, Міжнародний туризм.		
14.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується.		
15.	Ключові слова	Туризм, рекреація, країнознавство, політичний устрій, туристичні особливості, традиції, культура, релігії, види туризму, організація туризму.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ПРН
ПРН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. <i>Денна / Заочна форма навчання</i>			Реком. літ-ра	
	Аудиторна робота		Самост. робота		
	Лк	П.з / сем.			Лаб з.
Тема 1. Туристичне країнознавство як наука і навчальна дисципліна. 1. Об'єкт і предмет туристичного країнознавства як науки. 2. Наукові принципи країнознавства. 3. Країнознавство в системі суміжних наук. 4. Методи дослідження. Основні концепції та гіпотези. 5. Політична карта світу. Території і кордони.	4/2	6		10/21	1-17
Тема 2. Типологія країн світу. 1. Класифікація країн за площею, кількістю населення, формою правління, формою державного устрою, ідеологією та ін. 2. Класифікація країн за соціально-економічним розвитком. 3. Міжнародні організації і союзи.	4	6		11/21	1-17
Тема 3. Туристично-красна характеристика країн Європи. 1. Економіко-географічна характеристика Європи. ЄС. 2. Загальна характеристика географічного положення, природних умов і ресурсів країн Європи: Іспанія, Італія, Монако, Ірландія, Ісландія, Австрія, Нідерланди, Швейцарія, Болгарія, Грузія.	4	6		11/21	1-17
Тема 4. Ресурси Азіатсько-Тихоокеанського регіону. 1. Особливості природних умов і ресурсів. 2. Соціально-економічні передумови розвитку в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. 3. Характеристика розвитку туристичної індустрії в країнах Південної, Північно-Східної та Південно-Східної Азії.	4	6		11/21	1-17

4. Туристично-краєзнавча характеристика країн: Бангладеш, Непал, Шрі-Ланка, Китай, Тайвань, Японія, Камбоджа. 5. Туристично-рекреаційний потенціал Австралії, Нової Зеландії та островів Океанії.					
Тема 5. Ресурси Африканського туристичного регіону. 1. Особливості природних умов і ресурсів країн Африки. 2. Чинники розвитку туризму в регіоні. 3. Туристично-рекреаційний потенціал країн Африки: Марокко, Судан, Туніс, Кенія, Сейшельські острови, Танзанія.	4	6		11/21	1-17
Тема 6. Туристично-рекреаційні ресурси Американського туристичного регіону. Північна Америка. 1. Особливості природних умов і ресурсів. 2. Соціально-економічні передумови розвитку туризму на Американському континенті. 3. Характеристика розвитку туристичної індустрії в країнах північної Америки: США, Канада, Мексика.	4	6		11/21	1-17
Тема 7. Туристично-рекреаційний потенціал країн Карибського басейну. Центральної та Південної Америки. 1. Природні умови і ресурси країн Латинської Америки. 2. Чинники розвитку туризму в регіоні. 3. Сучасний стан розвитку рівня туристичної індустрії країн Карибського басейну, Центральної та Південної Америки.	6	8		11/22	1-17
Всього за семестр	30/2	44/-		76/148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кільк годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кільк годин
ПРН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення практичних робіт (в тому числі на місцевості)	24/2	- опрацювання незнайомих (нових) термінів, - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами	25/49
ПРН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт з використанням фізичних карт	25	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - написання рефератів	25/49
ПРН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та графічних практичних робіт	25	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт	26/50
Всього годин		74/2		76/148

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота до теми 1. Туристичне країнознавство як наука і навчальна дисципліна. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	10 балів /10%	До 2 тижня
2.	Практичні роботи до теми 2. Типологія країн світу. Природні ресурси та їх вплив на розвиток туризму. Презентація із теми по обраній країні. Написання тез або есе.	10 балів /10%	До 4 тижня
3.	Практичні роботи до теми 3. Туристично-краєзнавча характеристика країн Європи. Презентація із теми по обраній країні. Написання тез або есе.	10 балів /10%	До 6 тижня
4.	Практична робота до теми 4. Ресурси Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Презентація або відеоролік із теми по обраній країні регіону. Написання тез або есе.	10 балів /10%	До 7 тижня
5.	Модульний контроль (тест множинного вибору).	10 балів /10%	До 8 тижня
6.	Практична робота до теми 5. Ресурси Африканського туристичного регіону. Презентація або відеоролік із теми по обраній країні регіону. Написання тез або есе.	13 балів /13%	До 10 тижня
7.	Практичні роботи до теми 6. Туристично-рекреаційні ресурси Американського туристичного регіону. Північна Америка. Презентація або відеоролік із теми по обраній країні регіону. Написання тез або есе.	13 балів /13%	До 12 тижня
8.	Практична робота до теми 7. Туристично-рекреаційний потенціал країн Карибського басейну. Центральної та Південної Америки. Презентація або відеоролік із теми по обраній країні регіону. Написання тез або есе.	14 балів /14%	До 14 тижня
9.	Модульний контроль (тест множинного вибору).	10 балів /10%	До 15 тижня

5.1.1. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практична робота 1. Туристичне країнознавство як наука і навчальна дисципліна	0-2 бали Практична робота не виконана	3-5 балів Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	6-8 балів Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	9-10 балів Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 2. Типологія країн світу	0-2 бали Практична робота не виконана	3-5 балів Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	6-8 балів Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	9-10 балів Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

Практична робота 3. Туристично-красознава характеристика країн Європи	0-2 бали	3-5 бали	6-8 балів	9-10 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 4. Ресурси Азіатсько-Тихоокеанського регіону	0-2 бали	3-5 бали	6-8 балів	9-10 балів
	Практична робота не виконана, або виконана неправильно	Робота виконана зі значними помилками, студент демонструє недостатню активність та уміння застосовувати знання на практиці	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо уміло застосовує вміння та навички	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, уміло застосовує вміння та навички
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-1 бал	2-4 бали	5-7 балів	8-10 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота 5. Ресурси Африканського туристичного регіону	0-2 бали	3-6 бали	7-10 балів	11-13 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, студент демонструє недостатню активність та уміння застосовувати знання на практиці	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо уміло застосовує вміння та навички	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, уміло застосовує вміння та навички
Практична робота 6. Туристично-рекреаційні ресурси Американського туристичного регіону. Північна Америка	0-2 бали	3-6 бали	7-10 балів	11-13 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, студент демонструє недостатню активність та уміння застосовувати знання на практиці	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо уміло застосовує вміння та навички	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, уміло застосовує вміння та навички
Практична робота 7. Туристично-рекреаційний потенціал країн Карибського басейну. Центральної та Південної Америки	0-2 бали	3-7 бали	8-10 балів	11-14 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, студент демонструє недостатню активність та уміння застосовувати знання на практиці	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо уміло застосовує вміння та навички	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі, уміло застосовує вміння та навички
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-1 бал	2-4 бали	5-7 балів	8-10 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5.2. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних робіт	Після здачі роботи
5	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіка навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Вишневська О. О., Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І. Туристичне країнознавство : підручник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 594 с.
2. Головченко В. Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посіб. Київ : Нічлава, 2020. 336 с.
3. Зубцова І. В. Туристичне країнознавство. Курс лекцій для студентів факультету агротехнологій та природокористування спеціальності 242 «Туризм», освітнього ступеня бакалавр, денної та заочної форми навчання. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2021. 64 с.
4. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: навч. посіб. 2-ге вид. Чернівці: Вид-во ХХІ, 2020. 423 с.
5. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Європа: навчальний посібник. Київ : Видавництво «ЦУЛ», 2019. 224 с.
6. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія: навчальний посібник. Київ : Видавництво «ЦУЛ», 2019. 184 с.
7. Новікова А. В. Туристичне країнознавство: курс лекцій для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація», денної і заочної форми навчання освітнього ступеня «Бакалавр» / А. В. Новікова. Суми. 2025. 77 с.
8. Новікова А. В. Туристичне країнознавство: методичні рекомендації для проведення практичних занять та організації самостійної роботи для студентів спеціальності «Туризм та рекреація», денної і заочної форми навчання освітнього ступеня «бакалавр» / А. В. Новікова. Суми. 2025. 23 с.
9. Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І., Любіцева О. О. Туристичне країнознавство: підручник. 2ге вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2020. 551 с.
10. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство. Київ : Знання, 2019. 575 с.
11. Семенов В. Ф. Туристичне країнознавство: навчальний посібник. Одеса : Атлант, 2020. 392 с.
12. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Вид-во Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2020. 336 с.
13. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. у 4-х томах; Т.1. Європа. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 282 с.
14. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. у 4-х томах; Т.2. Азія та Океанія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 190 с.
15. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. у 4-х томах; Т.3. Америка. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 270 с.
16. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. у 4-х томах; Т.4. Африка і Близький Схід. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 280 с.
17. Турчин Я. Б. Країнознавство: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 276 с.

6.2. Додаткові джерела

- Сайт Всесвітньої туристичної організації ООН (ЮНВТО). URL: <http://unwto.org>
Інформаційний розділ ЮНВТО. URL: www.world-tourism.org
Міжнародні нормативно-правові акти в галузі туризму. URL: https://tourlib.net/books_ukr/pucentejlo85.htm

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ПРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Член проєктної групи ОП Туризм:

Дяченко Л. А.
(ПІП)

(Підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (викладач кафедри туризму)

Спик Л. І.
(ПІП)

(Підпис)